

Наукові видання Інституту обдарованої дитини НАПН України

Шановні читачі!

Пропонуємо ознайомитися з науковими виданнями Інституту обдарованої дитини НАПН України, підготовленими за результатами фундаментальних і прикладних досліджень упродовж останніх років. Усі видання представлено для вільного скачування в повному обсязі на базі Електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України.

Основи наукових досліджень: робочий зошит / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 72 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/728919/>

Робочий зошит містить пояснення та завдання до основних етапів дослідницького пошуку, допомагає сформувати базові знання наукового методу, ознайомитися з професією вченого, розвинути навички роботи з науковою проблемою, джерелами інформації, науковими текстами та ін. Запропоновано практичні, творчі роботи для відпрацювання наукових понять, формування дослідницьких умінь і навичок, набуття досвіду й формування інтересу та мотивації на самостійні дослідження. Призначення зошита – сприяти вчителю в організації факультативних занять або спецкурсу з основ дослідницького пошуку, допомогти учню в оволодінні дослідницькою компетентністю.

Призначений для використання в закладах спеціалізованої освіти наукового спрямування, серед яких: наукові ліцеї та наукові ліцеї-інтернати, заклади загальної середньої освіти, на базі яких діють науково-пошукові об'єднання учнів, заклади позашкільної освіти, які надають освіту наукового спрямування, Національний центр «Мала академія наук України» і заклади, діяльність яких він координує, та ін.

Для учнів, учителів, керівників гуртків наукового профілю, методистів, студентів педагогічних ЗВО, а також усіх, хто цікавиться науковою освітою молоді.

Стратегії дослідницького пошуку: навчальний посібник / Н. І. Поліхун, І. А. Сліпухіна, К. Г. Постова, Л. В. Горбань; за заг. ред. М. С. Гальченка. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 144 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/728913/>

У посібнику систематизовано та подано у зручній для вивчення формі достатній обсяг актуального і перспективного знання з основ науково-дослідницької діяльності та практичних порад щодо її здійснення для учнів, які здобувають освіту наукового спрямування, беруть участь у конкурсних програмах Малої академії наук України, дослідницьких та інженерних проєктах тощо. Посібник формує розуміння методології наукового пізнання, сприяє оволодінню навичками дослідницького та інженерного пошуку, оформлення та презентації результатів дослідження, дає відповіді на питання професійної орієнтації та мотивації до наукової сфери діяльності, увага акцентується на методах самопізнання і саморозвитку.

Призначений для використання в закладах спеціалізованої освіти наукового спрямування, серед яких: наукові ліцеї та наукові ліцеї-інтернати, заклади загальної середньої освіти, на базі яких діють науково-пошукові об'єднання учнів, заклади позашкільної освіти, які надають освіту наукового спрямування, Національний центр «Мала академія наук України» і заклади, діяльність яких він координує, тощо.

Для учнів, учителів, керівників гуртків наукового профілю, методистів, студентів педагогічних закладів вищої освіти, а також усіх, хто цікавиться науковою освітою молоді.

Розроблення та реалізація освітніх програм спеціалізованої освіти наукового спрямування: методичні рекомендації / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпухіна, Л. В. Горбань. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 68 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/729020/>

Базуючись на стандарті спеціалізованої освіти наукового спрямування методичні рекомендації з розроблення та реалізації відповідних освітніх програм розкривають організаційні особливості освітньої програми в умовах інтеграції формальної та неформальної освіти, вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів з освоєння дослідницької компетентності, інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти закладом спеціалізованої освіти наукового спрямування.

Для закладів спеціалізованої формальної і неформальної освіти наукового спрямування.

Проект освітньої програми для закладів спеціалізованої освіти наукового спрямування / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпухіна, Л. В. Горбань. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 48 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/726216/>

Проект освітньої програми для закладів спеціалізованої освіти наукового спрямування – це нормативний документ, що містить комплекс освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти результатів навчання, які визначені Стандартом спеціалізованої освіти наукового спрямування. Проект постає основою для інтеграційних процесів між формальною та неформальною освітою, зближення освітніх систем, різних типів освітніх закладів і установ, які можуть надавати освітні послуги. Він сприяє створенню оптимальних умов для реалізації спеціалізованої освіти наукового спрямування та розбудови інтегрованого освітнього простору відповідних освітніх закладів. Ключовою метою проєкту програми є забезпечення розвитку дослідницької компетентності через безпосереднє залучення учнів базової та профільної школи до навчальної наукової, конструкторської, винахідницької та пошукової діяльності відповідно до Стандарту спеціалізованої освіти наукового спрямування. Проєкт розроблено на основі сучасної державної освітньої політики та стратегії ре-формування системи освіти України.

Проект освітньої програми для закладів спеціалізованої освіти наукового спрямування – це відкритий, динамічний ресурс, що призначений для творчих педагогічних спільнот, готових здійснювати інноваційну діяльність із розбудови спеціалізованої освіти наукового спрямування.

Збірник інноваційних практик наукової освіти учнів Малої академії наук України / О. А. Ковальова, М. М. Міленіна, Г. В. Кузьменко, С. М. Бабійчук, О. В. Дубініна, Т. І. Бурласнко, О. І. Казакова; за заг. ред. О. А. Ковальової. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 122 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/727852/>

Практичний посібник розроблено в рамках наукової теми «Методичні засади інноваційних практик наукової освіти у регіональній мережі Центру ЮНЕСКО «Мала академія наук України»» (Номер державної реєстрації 0120U100087). Він присвячений популяризації наукової освіти в Україні. У практичному посібнику зібрано описи та паспорти перспективних інноваційних практик наукової освіти, що розроблені та апробовані в Малій академії наук України. Найбільшу увагу приділено освітнім практикам, які можуть бути масштабовані як у межах системи Малої академії наук України, так і поза її межами, і навіть у міжнародному напрямі.

Посібник рекомендовано педагогічним співробітникам системи Малої академії наук України та представникам інших закладів позашкільної освіти як державної, так і недержавної форм власності. Може бути корисним керівникам, психологам і вчителям закладів загальної середньої освіти, особливо наукового спрямування; аспірантам, студентам, викладачам закладів вищої освіти педагогічного профілю; науковим співробітникам установ Міністерства освіти та науки України та Національної академії педагогічних наук України; консультантам центрів професійного розвитку педагогічних працівників і всім, кого цікавить наукова освіта.

Технології психолого-педагогічного забезпечення адаптованості обдарованої особистості до нових умов навчання: методичні рекомендації / К. А. Андросович, Л. І. Ткаченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 48 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/728948/>

У методичних рекомендаціях представлено стислий опис психолого-педагогічних технологій роботи з обдарованими учнями в таких країнах, як Ізраїль, Австрія, США та Польща. Описано те, яким чином у зазначених країнах відбувається виявлення та підтримка обдарованих дітей на державному рівні.

Автори пропонують технологію реалізації методики тьюторського супроводу учнів у закладах загальної середньої освіти, що реалізується через інформаційно-смісловий, діагностичний, корекційно-розвивальний і практичний компоненти. Методичні рекомендації також містять конструктивно-орієнтованих занять, які сприяють виявленню та розвитку особистісного потенціалу учнів.

Методичні рекомендації насамперед призначені для практичних психологів закладів освіти та керівників освітніх установ, а також для викладачів і студентів закладів вищої освіти.

Психологічні та соціальні чинники адаптації обдарованої особистості в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів загальної середньої освіти: методичний посібник / К. А. Андросович, Г. В. Ільїна, Л. І. Ткаченко, І. О. Якимова. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 138 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/729017/>

У посібнику окреслено особливості інформаційно-освітнього середовища закладів освіти в умовах викликів сьогодення. Виокремлені функції інформаційних середовищ сучасних закладів загальної середньої освіти. Авторами досліджено соціальні та психологічні чинники, а також особистісні характеристики, що впливають на процес адаптації обдарованих учнів в різні періоди навчання, які збігаються із кризовими періодами психологічного розвитку особистості: вступ до школи, підлітковий вік та період ранньої юності. Наведений у посібнику спецпрактикум сприяє підвищенню рівня соціально-психологічної адаптованості обдарованих учнів закладів загальної середньої освіти і є готовим інструментарієм з конспектом практико-орієнтованих занять.

Посібник призначено для студентів і викладачів, соціальних педагогів, практичних психологів та керівників закладів загальної середньої освіти.

Соціальна адаптація обдарованої особистості: від дитинства до юності : методичний посібник / К. А. Андросович, Л. І. Ткаченко, Г. В. Ільїна, І. О. Якимова, В. М. Шульга. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 106 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/728920/>

У посібнику наведено теоретико-методологічні основи соціальної адаптації в працях вітчизняних і за-рубіжних учених; проаналізовано тенденції дослідження дитинства в сучасному глобальному суспільстві; розглянуто сутність і структуру поняття адаптації.

Авторами досліджено особливості процесу адаптації обдарованої особистості на різних вікових періодах навчання в умовах ЗЗСО, а саме: дітей початкових класів, обдарованих учнів підліткового віку та обдарованих учнів профільних класів.

Також авторами запропоновано теоретичну модель організації соціально-психологічної адаптації в умовах інформаційно-освітнього середовища закладу освіти для забезпечення максимальної реалізації потенціалу кожного учня.

Посібник призначено для студентів і викладачів, педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів, керівників освіти і психологічної служби.

Теоретико-методичні засади діагностики когнітивних та особистісних чинників самовизначення щодо майбутньої професії обдарованих учнів ліцею : методичний посібник / Н. А. Бельська, Ю. М. Ковальчук, М. Ю. Мельник, М. М. Новгородська, М. А. Садова. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 144 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/728956/>

У методичному посібнику представлено результати теоретико-емпіричного вивчення проблеми самовизначення щодо майбутньої професії обдарованих учнів ліцею. Описано специфіку професійної орієнтації та кар'єрного консультування обдарованих учнів ліцею в сучасних умовах. Висвітлено результати експериментального дослідження самовизначення щодо майбутньої професії учнів ліцею з різними видами обдарованості. Представлено профорієнтаційно-діагностичну тестову систему «Інтереси та здібності», що спрямована на двостороннє дослідження особистості: мотиваційної структури (професійних інтересів, схильностей) та структури задатків і здібностей.

Методичний посібник адресовано педагогам, психологам, працівникам освітніх закладів, які працюють з обдарованими дітьми й учнівською молоддю, а також науковим працівникам, аспірантам, викладачам психолого-педагогічних дисциплін.

Діагностика креативності у профорієнтаційній роботі: методичні рекомендації / Н. А. Бельська, М. Ю. Мельник, М. М. Новгородська. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 72 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/726784/>

У методичних рекомендаціях висвітлено підходи до оцінки творчого потенціалу особистості та методи діагностики креативності. Подано модифіковану україномовну версію методики креативності Ф. Вільямса, описано процедуру тестування та алгоритм обробки експериментальних даних. Представлено загально-статистичні та нормативні показники методики, каталог частот, каталог стандартних та оригінальних відповідей. Діагностичну методику було стандартизовано. Нормативні дані сформовані на сучасній українській вибірці.

Методичні рекомендації адресовано педагогам, психологам, працівникам освітніх закладів, які працюють з обдарованими дітьми й учнівською молоддю, а також науковим працівникам, аспірантам, викладачам психолого-педагогічних дисциплін.

Дидактико-методичні засади організації навчального процесу в закладах освіти для інтелектуально обдарованих учнів / І. С. Волощук, В. О. Киричук, В. М. Мадзігон, В. В. Мелешко, Я. М. Рудик, О. С. Шуленок, Л. А. Яременко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 70 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/728951/>

У методичних рекомендаціях розкрито особливості організації освітнього процесу в закладах освіти для обдарованих учнів відповідно до аналізу практики використання змісту, форм і методів навчання. Розкрито теоретичні засади трансформації окремих закладів освіти для обдарованих учнів, схильних до наукової діяльності, у наукові ліцеї, що вимагає створення ефективної дидактичної системи задля забезпечення умов, які надають можливість, окрім вивчення навчальних предметів на рівні стандарту, здобувати профільну освіту, зокрема спеціалізовану наукового спрямування.

Читачам запропоновано ознайомитися з формами, методами навчання, що передбачені для розвитку розумових здібностей учнів, які здатні до креативного мислення, наділені особливими психічними якостями і проявляють стійкий інтерес до наукової діяльності.

У методичних рекомендаціях представлено концепцію середньої спеціалізованої освіти наукового спрямування, що розроблена на основі відповідного стандарту. Автори сподіваються, що запропоновані матеріали та рекомендації будуть сприяти організації освітнього процесу, удосконаленню досвіду роботи з інтелектуально обдарованими учнями на етапі навчання у старшій школі – науковому ліцеї.

Призначено для авторів навчальних програм, підручників і посібників для обдарованих учнів наукових ліцеїв; учителів наукових ліцеїв; практичних психологів, які працюють у таких закладах освіти; викладачів і студентів педагогічних закладів освіти різних рівнів; викладачів системи післядипломної педагогічної освіти; слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, інтерес яких пов'язаний з навчанням і розвитком обдарованих учнів.

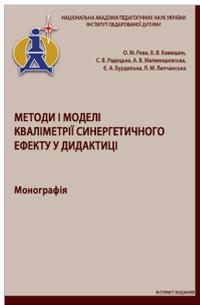
Дидактичні засади креативного розвитку інтелектуально обдарованих учнів ліцеїв / І. С. Волощук, В. О. Киричук, В. М. Мадзігон, В. В. Мелешко, Я. М. Рудик, О. С. Шуленок, Л. А. Яременко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 282 с.

<http://lib.iitta.gov.ua/728954/>

У посібнику розглянуто класичні концепції суті інтелекту та обдарованості. Показано їхню обмеженість з теоретичної та практичної точок зору. Причиною зазначеної обмеженості автори вважають розгляд інтелекту безвідносно до розумної поведінки індивіда й обмежене трактування обдарованості на основі виключно його інтелектуальних здібностей. Як наслідок, запропоновано концепцію інтелекту як апарату розумної поведінки. Після чого обґрунтовується суть обдарованості як атрибуту цієї поведінки. На основі цього пропонуються методи розвитку пізнавальної і креативної складових інтелекту учнів з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу в закладах освіти для обдарованих.

Автори сподіваються, що представлені в посібнику ідеї будуть сприяти переосмисленню психологічної суті інтелекту та обдарованості психологами і педагогами, зваженому підходу до обстеження інтелекту та діагностики обдарованості, відмові від методично помилкової практики виявлення обдарованих індивідів, врешті, зменшенню соціальної напруги від стратифікації суспільства на основі феномену «обдарованість» та підвищенню ефективності навчально-виховного процесу в закладах освіти для обдарованих, розвитку інтелектуальних здібностей зазначеної категорії учнів.

Методи і моделі кваліметрії синергетичного ефекту у дидактиці : монографія / О. М. Рева, В. В. Камишин, С. В. Радєцька, А. В. Малиношевська, С. А. Бурдельна, Л. М. Липчанська; за наук. ред. О. М. Реви, В. В. Камишина. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 226 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/728972/>

Обґрунтовано діалектично-теоретичні основи кваліметрії синергетичного ефекту в дидактиці. Розроблено методологічні засади архітекtonіки сучасного інформаційного простору знань. Сформульовані умови виникнення синергетичного ефекту, який має супроводжуватися зміною кількісно-якісних показників і характеристик навчального процесу, що ілюструє динаміка основної навчальної домінанти та рівнів домагань тих, хто навчається. Запроваджено та формалізовано поняття та запропоновані критерії виникнення простого і складного адитивного та складного мультиплікативного синергетичного ефекту як для процесу опанування знаннями окремим учнем, так і для показників спільної плідної праці невеликої учнівської групи. Адаптовано для потреб дидактики зміст прапорів катастроф, які визначають біфуркацію у виникненні синергетичного ефекту і є його індикаторами. Здійснено порівняльний аналіз спектра моделей, що прогнозують виникнення стрибків у процесі розвитку академічної обдарованості.

Запропоновано методологію кваліметрії синергетичного ефекту залежно від структурно-функціональної організації діяльності невеликих учнівських груп. Уточнено поняття невеликої учнівської групи. Застосовано інформаційно-кібернетичні ланцюги для моделювання та порівняльного аналізу ефективності спільної навчальної діяльності під час структурної організації діяльності групи за принципом «зірка» і «трикутник». Розроблено модель проблемної ситуації виникнення ризику, конфлікту та невизначеності за умов відмови членів групи від спільної праці. Введено спектр структурно-алгоритмічних показників і критеріїв належної організації спільної навчальної праці учнів у невеликих групах.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ

Бельська Н. А., Мельник М. Ю., Новгородська М. М.

ДІАГНОСТИКА САМОВИЗНАЧЕННЯ
ЩОДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ
ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ ЛІЦЕЮ

Методичні рекомендації

Київ
2020

Діагностика самовизначення щодо майбутньої професії обдарованих учнів ліцею : методичні рекомендації / Н. А. Бельська, М. Ю. Мельник, М. М. Новгородська. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. – 36 с.

<http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/723037>

Методичні рекомендації передбачають систему профорієнтаційного та діагностичного тестування «Інтереси та здібності», яка спрямована на двостороннє вивчення особистості – мотиваційну структуру (професійні інтереси, схильності) та структуру нахилів та здібностей. Це дозволяє зробити математично обґрунтований прогноз ідентичності академічного та професійного успіху в різних галузях. Діагностичні методи стандартизовані. Нормативні дані формуються на українській вибірці. Тестова система рекомендується для вирішення проблеми професійної орієнтації та профорієнтації обдарованих ліцеїстів. Методичні рекомендації адресовані викладачам, психологам, працівникам навчальних закладів, які працюють з обдарованими дітьми та студентами, а також дослідникам, аспірантам.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ

СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ
ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ:
МЕТОДИ, ПРИЙОМИ, ФОРМИ

Коллективна монографія

Стратегії формування творчої особистості: методи, прийоми, форми : колективна монографія / авт. кол.: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, Є. Р. Борінштейн, М. С. Гальченко, М. В. Ліпін, Д. В. Погрібна, Н. В. Савчук, О. А. Федорчук. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. – 320 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/723034/>

У монографії розглядається проблема творчої особистості в контексті інформації та цифрової реальності, в якій дія раціональних детермінант послаблюється, а традиційні природні та соціальні об'єкти замінюються віртуальними. Перехід до нового виміру цивілізаційного буття, зазначений у творі, активізує інтелектуальну діяльність, основним змістом якої є енергія творчості. Його результати дають змогу передбачити здійснення подальшого соціально-економічного процесу, розширити відтворення життя, його соціалізацію та гуманізацію. Монографія призначена для викладачів, науковців, аспірантів, студентів, а також усіх, хто стурбований перспективами людини в суперечностях та викликах нової ери.

Упровадження STEM-освіти в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти обдарованих учнів: методичні рекомендації / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпихіна, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2019. – 80 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/718661/>

Інноваційні процеси суспільно-економічного розвитку та зростаючий попит на фахівців високотехнологічних галузей, які здатні до комплексної наукової та інженерної діяльності, сприяли формуванню та розвитку освітнього напрямку STEM, що став педагогічною інновацією XXI століття.

Автори визначають та окреслюють особливості, теоретичні та практичні аспекти з упровадження STEM-освіти в Україні. У виданні запропоновано моделі інтеграції формальної та неформальної освіти, передусім, для обдарованих учнів, які в майбутньому можуть стати основою трансформаційних процесів для освіти загалом. Акцентовано на використанні наукового методу й інженерного дизайну в конструюванні навчальних заходів STEM, розкрито особливості освітнього STEM-середовища, запропоновано методичні підходи до організації STEM-проектів, продемонстровано їх застосування на конкретних прикладах.

Посібник спрямовано на формування більш глибокого розуміння новітніх тенденцій в освіті, які покликані підготувати нове покоління до вимог сучасної економіки. Видання призначено для вчителів, викладачів, методистів, студентів закладів вищої освіти та всіх зацікавлених цим питанням осіб.

Проектування засобів діагностики обдарованості дітей та молоді в інформаційному середовищі : методичний посібник / О. Л. Сухий, Т. А. Юрченко, В. М. Шульга. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 152 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/713796/>

Методичний посібник висвітлює аспекти адаптації будь-яких діагностичних алгоритмів від паперового рівня до рівня онлайн-ресурсу, ставить задачі формалізації та програмування відповідних тестів із різним рівнем залучення програмістів. У праці викладено авторський підхід до процесу розробки і створення універсальної системи для побудови як діагностичних форм, так і математично-статистичного апарату обчислення. Авторами розроблено загальну структуру онлайн-ресурсу, що поєднує в собі опрацьовані в Інституті обдарованої дитини НАПН України діагностичні тести та передбачає збереження всіх даних тестування.

Посібник стане у нагоді психолого-педагогічному складу та керівникам установ освіти, спеціалістам органів управління освітою, науково-методичним працівникам і студентам відповідної спеціалізації.

Психологічна діагностика інтелектуально обдарованих старшокласників : методичний посібник / Н. А. Бельська, М. Ю. Мельник, Н. І. Поліхун, К. Г. Постова. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 142 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/712407/>

У методичному посібнику представлено результати теоретико-емпіричного вивчення проблеми психологічної діагностики інтелектуально обдарованих старшокласників. Обґрунтовано теоретико-методичні засади діагностики обдарованості старшокласників, схильних до дослідницької діяльності. Розкрито зміст і структуру психодіагностичного обстеження. Представлено результати експериментального дослідження особистісних особливостей інтелектуально обдарованих старшокласників.

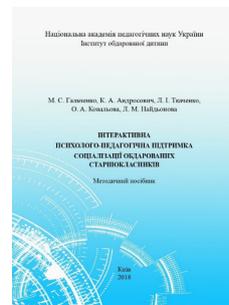
Методичний посібник адресовано науковим працівникам, аспірантам, викладачам психолого-педагогічних дисциплін, а також працівникам освітніх закладів, які працюють з обдарованими дітьми й учнівською молоддю.

Камишин В. В. Методи і моделі управління розвитком академічної обдарованості : монографія / В. В. Камишин, О. М. Рева. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 266 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/713801/>

Монографія присвячена розв'язанню актуальних питань управління розвитком академічної обдарованості тих, хто навчається, з огляду на кваліметричні показники закономірностей прийняття рішень учасниками навчально-виховного процесу в умовах впливу ризику стохастичного і нестохастичного характеру. Обґрунтовано методологію та досліджено закономірності вияву основних навчальних доміант як головних чинників мотивації на досягнення успіху / запобігання невдачі, а також рівнів домагань як основних системоутворювальних чинників тих, хто навчається, що найкращим чином характеризують адекватність їх самооцінки. Монографія може бути корисною для науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів, фахівців, які займаються управлінням освітньою діяльністю, а також може бути корисною для методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників навчальних закладів.

Інтерактивна психолого-педагогічна підтримка соціалізації обдарованих старшокласників : методичний посібник / М. С. Гальченко, К. А. Андросович, Л. І. Ткаченко, О. А. Ковальова, Л. М. Найдюнова. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 136 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/713795/>

У методичному посібнику представлено аналіз вітчизняного та світового досвіду щодо психолого-педагогічної підтримки обдарованих учнів старших класів. Авторами розроблено й описано теоретичні психологічну та педагогічну моделі, що забезпечує мультидисциплінарний підхід до вивчення проблеми соціалізації обдарованої особистості.

Запропоновані інтерактивні засоби в роботі вчителя для підвищення ефективності соціалізації обдарованих учнів. Розроблено серію практичних занять щодо підвищення соціально-комунікативної компетентності вчителя. Представлено практичний досвід використання проєктної діяльності педагогів із застосуванням Інтернет-технологій. Посібник призначений для науковців, педагогічних працівників, психологів, соціальних педагогів і студентів закладів вищої освіти.

Бельська Н. А. Типологія та методи виявлення інтелектуально обдарованих старшокласників, схильних до дослідницької діяльності : методичний посібник / Н. А. Бельська. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 128 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/712406/>

Посібник присвячено проблемі вивчення типів і видів обдарованості старшокласників. У праці представлено авторську версію типології обдарованості, яка охоплює такі типи обдарованості: академічну, інтелектуальну, творчу, естетичну, практичну та технічну, соціально-комунікативну та лідерську, сенсомоторну. Також подано результати експериментальних досліджень кожного з указаних типів. Особливо розглянуто типи інтелектуальної обдарованості дітей – учасників конкурсу-захисту науково-дослідних і творчих робіт Малої академії наук України.

Посібник містить перелік і детальний опис психодіагностичних методик (включаючи авторські модифікації), які рекомендовані для дослідження якості та рівня академічної, інтелектуальної та творчої обдарованостей. Посібник призначений для практичних та академічних психологів, студентів, аспірантів і викладачів факультетів психології.

Андросович К. А. Профілактика деструктивної соціалізації обдарованих старшокласників в Інтернет-середовищі : методичні рекомендації / К. А. Андросович, Л. І. Ткаченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 40 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/712449/>

У методичних рекомендаціях авторами досліджено позитивні та негативні чинники впливу Інтернету на соціалізацію обдарованих учнів; розкрито моделі поведінки користувачів мережі Інтернет та обґрунтовано теоретичну модель профілактики деструктивних проявів Інтернет-соціалізації обдарованих учнів.

Розкрито поняття «безпечна поведінка обдарованих старшокласників у мережі Інтернет», яке охоплює пізнавальний, вчинковий і мотиваційно-рефлексивний компоненти. Автори зазначають, що процес формування у школярів безпечної поведінки в Інтернет-мережі відбувається під впливом різноманітних факторів на індивідуальному, сімейному, суспільному рівнях, рівні найближчого оточення (рівень однолітків, рівень освітньої установи).

Запропоновано систему соціально-педагогічних умов, що забезпечує профілактику безпечної соціалізації обдарованої молоді в Інтернет-середовищі. Методичні рекомендації призначено для науковців, педагогів, практичних психологів освітніх установ, соціальних служб, студентів закладів вищої освіти.

Практичний інтелект учнівської молоді: діагностика обдарованості : монографія / В. П. Тименко, С. О. Довгий, М. Ю. Мельник, Т. М. Тригуб, М. П. Кузьмінець. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 176 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/713787/>

У монографії здійснено аналіз сутності обдарованості у вітчизняному та закордонному наукознавстві, виокремлено нові концепції взаємодії інтелекту і творчості. Обґрунтовано практичний інтелект з урахуванням праць Л. Виготського, Р. Штернберга та інших видатних психологів. Актуалізовано традиційні методи діагностики і показано значення проектної творчості учнівської молоді для виявлення практичного інтелекту. Сформульовано концептуальні засади діагностики практичного інтелекту учнів і студентів у контексті українського наукознавства.

Монографія призначена для практичних психологів, педагогів закладів загальної, професійної, вищої та післядипломної освіти, коучів, менеджерів, підприємців – усіх, хто цікавиться рівнем розвитку власного практичного інтелекту.

Мельник М. Ю. Портфоліо інтелектуально обдарованого старшокласника, схильного до дослідницької діяльності : методичні рекомендації / М. Ю. Мельник. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. – 40 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/711811/>

У методичних рекомендаціях здійснено аналіз наукових підходів до розуміння поняття «портфоліо», розкрито досвід європейської освіти щодо впровадження технології; окреслено можливості портфоліо при ідентифікації обдарованості. Описано особливості підготовки портфоліо інтелектуально обдарованого учня, який має досвід у науково-дослідній (науково-творчій) діяльності. Методичні рекомендації розраховано на практичних психологів, педагогів освітніх навчальних закладів, учнів старших класів.